

On Déu ens vol: crear la unitat de vida (II)

Segon lliurament sobre la unitat de vida. L'autor reflexiona sobre la necessitat d'acceptar el lloc on Déu ens ha posat i allà buscar la seva presència.

26/05/2017

És Déu qui, per la seva benvolença, impulsa tant la vostra voluntat com les vostres accions, escriu sant Pau als filipenses (Flp 2,13). El Senyor és qui unifica la nostra vida: venim d'Ell

i anem cap a Ell, i de fet ens
acompanya molt de prop en la nostra
peregrinació terrestre, el nostre
caminar *per agrum*, a través del gran
camp del món (cfr. *Mt* 13,38).

Jesucrist és '*via, veritas e vita*': *camí, veritat i vida* (*Jn* 14,6). Veritat i vida, comenta sant Agustí, perquè és Déu; i *camí*, perquè és home.[1] Aquesta realitat ens omple de pau. A la nostra vida, el *camí*, alguna vegada pla, altres vegades més accidentat i ardu, no és tan lluny de la meta, perquè la meta mateixa ja és present *in spe*, en l'esperança, a cada pas. «Ell mateix – escriu sant Tomàs –, és alhora el *camí* i el seu terme. És el *camí* segons la seva humanitat, el terme segons la seva divinitat».[2]

Amb l'Encarnació, el Verb de Déu
**reprèn la travessia del desert
humà passant per la mort per
arribar a la resurrecció, portant
amb si tota la humanitat a Déu.
Ara, Jesús ja no està tancat en un**

espai i temps determinat, sinó que el seu Esperit, l'Esperit Sant, brolla d'Ell i entra als nostres cors, unint-nos així a Jesús mateix i, amb Ell, al Pare, al Déu un i tri.[3] La unitat de vida consisteix en aquesta elevació del que és humà a l'ordre sobrenatural; és una encarnació del diví en l'humà. Per això, ***si acceptem la nostra responsabilitat de fills seus, Déu ens vol molt humans. Que el cap toqui el cel, però que les plantes trepitgin ben segures la terra. El preu de viure en cristià no és deixar de ser homes o abdicar de l'esforç per adquirir aquestes virtuts que alguns tenen, fins i tot sense conèixer Crist. El preu de cada cristià és la Sang redemptora de Nostre Senyor, que ens vol –insisteixo– molt humans i molt divins, amb l'afany diari d'imitar-lo a Ell, que és 'perfectus Deus, perfectus homo'.[4]***

Si sabessis quin és el do de Déu i qui és el qui et diu: "Dona'm aigua", ets tu qui li n'hauries demanada, i ell t'hauria donat aigua viva (Jn 4,10). El Senyor mostra a la dona samaritana, en la set, la seva humanitat; i en la seva promesa d'aigua viva, la seva divinitat. Senyor, dona'm d'aquesta aigua, perquè no tingui set, respon la dona, que comença a entreveure com qui li parla no és un galileu més. La samaritana passa de la suficiència de qui creu poder construir la seva vida sola, a demanar, balbotejant, el do de Déu. Només Ell pot sadollar la set del nostre cor: resulta impossible atrapar Déu sense Déu, si l'Esperit no actua perquè Crist visqui en nosaltres.

Ser on Déu ens vol

Tot el panorama de la nostra vocació cristiana, aquesta unitat de vida que té com a nervi la presència de Déu, Parenostre, pot i

ha de ser una realitat diària.[5]

Aquesta convicció portava sant Josepmaria, ja els primers anys de l'Obra, a ***portar moltes vegades a col·lació la presència de Déu, en converses particulars, en les xerrades comunes, i sempre;***[6] també en la seva correspondència: ***Endavant, doncs; sobretot, en la presència de Déu. Molt bo és que t'acostumis a referir a Ell totes les coses, i a donar-li gràcies per tot.***

[7]

Juntament amb la presència de Déu, convicció profunda que ***Déu està al costat de nosaltres en tot moment,*** [8] per complir el nostre deure en la vida ordinària fa falta la humilitat de ser allà on Déu ens ha col·locat. Ser al nostre lloc, passar inadvertit, potser ser un mateix en la tasca que els altres esperen de nosaltres. La continuïtat, la perseverança, l'obediència, esculpeixen en nosaltres un caràcter robust i madur.

Des de l'experiència de la crida divina a fundar l'Obra *a desgrat seu*, sant Josepmaria insistia en la humilitat que consisteix a voler servir, sense cap altra ambició que la de secundar la gràcia divina. Per contrast, descrivia un aspecte pintoresc de l'afany de canviar sempre de lloc que es donava en certs ambients eclesials, ben diferent de l'autèntic lliurament de la vida religiosa, que és tan necessària en la vida de l'Església:

«Tal és el meu horror a tot el que suposi ambició humana, encara que irreprotxable, que si Déu en la seva misericòrdia s'ha volgut servir de mi, que soc un pecador, per a la fundació de l'Obra, ha estat a pesar meu. Sabeu quina aversió he tingut sempre a aquest afany d'alguns –quan no està basat en raons molt sobrenaturals, que l'Església jutja– per fer noves fundacions.

Em semblava –i em continua semblant– que sobraven fundacions i fundadors: veia el perill d’una espècie de psicosi de fundació, que portava a crear coses innecessàries per motius que considerava ridículs. Pensava, potser amb falta de caritat, que en alguna ocasió el motiu era el menys important: l’essencial era crear una cosa nova i dir-se fundador.[9]

Coherència en la vida de cada dia

La vocació dona un horitzó i, alhora, marca un camí segur, que es construeix al llarg de la vida, dia rere dia. Quan vam començar, no sabíem què ens demanaria el Senyor, però desitgem dir sempre que sí, fent actual el lliurament del primer dia, quan ho vam donar tot per amor i per sempre, ja que *els dons i la crida de Déu són irrevocables (Rm 11,29)*. La vocació, llavor que Déu ha posat

als nostres cors, ha de créixer per donar llum i calor a moltes ànimes i arribar a ser un arbre frondós; és una realitat que abraça tot el nostre ésser i tota la nostra vida, i la unifica: dona sentit, seguretat, harmonia.

De la unitat de vida es gaudeix al lloc on Déu ens ha col·locat, amb les persones que tenim al voltant, sense somiar en activitats que potser desdirien del que som i hem de ser. Sant Pau convida els tessalonicencs a treballar i guanyar-se l'aliment i que s'ajudin a comportar-se d'aquesta manera (cfr. 2 *Tes* 3,6-15). Aquesta coherència de vida fa que, perquè resa i perquè aprofundeix en els ensenyaments de l'Església, cadascú compleixi amb els seus compromisos: des d'assistir a una cita encara que després s'hagi presentat un altre pla aparentment millor fins a pagar el bitllet del transport públic encara que no hi

hagi revisor, passant per complir amb les obligacions fiscals.

Viure així és lluitar per posar en pràctica l'exhortació del Senyor: *Digueu sí, quan és sí; no, quan és no. El que es diu de més, ve del Maligne (Mt 5,37)*. Crist assenyala una manera de parlar: un estil de vida cristià que s'actualitza mitjançant la presència de Déu, una *atenció respectuosa a la seva presència, reconeguda o menyspreada en cadascuna de les nostres afirmacions*,^[10] que es concreta en el fet de no mentir mai, encara que en un moment donat això ens pogués treure d'algun conflicte; comportar-nos amb dignitat, encara que ningú no ens vegi; no donar curs a la ira quan ens posem al volant o juguem un partit de futbol, com qui considera normal transformar-se així en aquestes circumstàncies. Com ensenya el concili Vaticà II, en fi, els batejats han de “complir fidelment els seus deures temporals, guiats per

l'Esperit de l'Evangelí. [...] Per la seva mateixa fe estan més obligats a complir-los, cadascú segons la vocació a què ha estat cridat.[11]

Ser apòstols

Acabem de viure un any de la misericòrdia, de la mà del Papa. En la misericòrdia es manifesta no només l'omnipotència de Déu, sinó també la nostra fe en Ell. Només des de la misericòrdia es construeix "l'harmonia entre la fe i la vida",[12] com ensenya Jaume al llarg de la seva epístola: *Si un germà o una germana no tenen vestits i els falta l'aliment de cada dia, i algú de vosaltres els diu: "Aneu-vos-en en pau, abrigueu-vos bé i alimenteu-vos", però no els dona allò que necessiten, de què serviran aquestes paraules? Així passa també amb la fe: si no es demostra amb les obres, la fe tota sola és morta (Jm 2,15-17).*

Cada dia, fills estimadíssims, han de presenciar el nostre afany de complir la missió divina, que, per la seva misericòrdia, ens ha encomanat el Senyor. El cor del Senyor és cor de misericòrdia, que es compadeix dels homes i s'apropa a ells. La nostra entrega, al servei de les ànimes, és una manifestació d'aquesta misericòrdia del Senyor, no només cap a nosaltres, sinó cap a tota la humanitat. Perquè ens ha cridat a santificar-nos en la vida corrent, diària, i que ensenyem als altres – providentes, non coacte, sed spontanee secundum Deum (1 P 5,2), prudentment, sense coacció; espontàniament, segons la voluntat de Déu– el camí per santificar-se cadascú en el seu estat, al mig del món.[13] La misericòrdia porta a desitjar el millor per als altres, i per això a reforçar la formació humana i cristiana de tots, de manera que en la

mesura possible evitin ficar-se per camins que devasten la vida de les persones, com la drogoaddicció, el divorci, l'avortament, l'eutanàsia. Fora d'això, l'optimisme sobrenatural ens porta a valorar el bé que hi ha en cada ànima, més que a parar-nos en els defectes. ***A mi no m'agrada parlar de gent dolenta i de gent bona: no divideixo els homes en bons i dolents***[14]. Aquesta mirada neix de l'amor que l'Esperit Sant posa en les nostres ànimes.

Comentant el *Mandatum novum*, el nostre Pare ens deia: ***Vosaltres, fills meus, poseu-ho sempre en pràctica, suportant amb alegria els defectes de les persones que tingueu al vostre costat. No us comporteu com l'escarabat piloter, que forma entre les potes, i després se la col·loca a sobre, una bitlla d'immundícia. Sigueu com l'abella, que va de flor en flor i busca la part més bona que s'amaga en cadascuna, per***

convertir-la en mel dolça, en menja saborosa, que en els vostres germans es manifesti com la bona olor de la santedat. Estimeu-vos, en una paraula, estimeu-vos molt!
[15]

Els cristians som conscients de tenir una missió: transformar el món per a glòria de Déu. ***És el moment de deixar pas a la fantasia de la misericòrdia per donar vida a moltes iniciatives noves, fruit de la gràcia. L'Església necessita anunciar avui aquests “molts altres signes” que Jesús va fer i que “no estan escrits” (Jn 20,30), de manera que siguin expressió eloqüent de la fecunditat de l'amor de Crist i de la comunitat que viu d'aquest amor.[16]*** Aquest horitzó apostòlic que ens uneix no és extrínsec a nosaltres: el nostre Pare ***d'ordinari parlava no tant de “fer apostolat” com de “ser apòstols”, [17]*** i afegia que l'apostolat és ***una***

orientació permanent de l'ànima [...], una disposició de l'esperit que tendeix, per la seva pròpia naturalesa, a impregnar tota la vida.^[18] L'apostolat veritable no es redueix a unes tasques determinades, ni redueix les persones a objectius: és l'amor de Déu que s'expandeix a través de la nostra vida, amb la consciència que és cadascú qui haurà de tirar endavant la seva vocació i desplegar les seves potencialitats, amb la seva entrega lliure i alegre.

La formació plenament cristiana

A l'Obra es dona la formació des d'una visió unitària del missatge cristià; d'aquesta manera es facilita aconseguir l'autèntica unitat de vida en Crist, aollint amb alegria la gràcia de Déu. El Catecisme de l'Església Catòlica és un bon referent d'aquesta visió unitària. Les **quatre parts s'articulen entre si: el misteri**

cristià és l'objecte de la fe (primera part); és celebrat i comunicat mitjançant accions litúrgiques (segona part); és present per il·luminar i sostenir els fills de Déu en la seva manera d'obrar (tercera part); és el fonament de la nostra oració, l'expressió principal de la qual és el Pare Nostre, que expressa l'objecte de la nostra súplica, la nostra lloança i la nostra intercessió (quarta part).[19]

Doctrina, vida litúrgica, vida espiritual i vida moral són inseparables. Jesucrist és '*via, veritas et vita*' (Jn 14,6); per això la veritat no només il·lumina sinó que estimula, guia i impulsa: és aliment (cfr. *Sal* 23) i és doctrina de salvació.

Déu va elegir sant Josepmaria perquè fundés l'Opus Dei al si de l'Església, [20] i allà el va encarnar amb la seva vida. L'esperit de l'Obra, que és de Déu, creix ara al seu Poble a través

de les seves filles i fills. Per això, la formació es desenvolupa en aquest marc unitari: Sagrada Escriptura, Tradició apostòlica (els Pares), Magisteri eclesiàstic (especialment el Catecisme de l'Església Catòlica i el magisteri del Papa), litúrgia (sagraments), oració; vida dels sants. Amb el coneixement meditat de la vida i dels ensenyaments de sant Josepmaria, la formació que reben les persones de l'Obra els porta a relacionar les diverses dimensions de la seva fe i de la seva vocació, a comprendre i presentar l'esperit de l'Opus Dei a partir de l'Escriptura, la Tradició, el Magisteri. Es transmet així un missatge incisiu de manera equilibrada, que es desenvolupa en el mateix *humus*, la mateixa terra fecunda en què sant Josepmaria *va veure* i va comprendre l'Obra.

La formació és oberta perquè sorgeix de l'oració i de la vida real, que és composta de lluites, acompanyades

per la gràcia de Déu, en una gran varietat d'incidències i situacions. El Decàleg «unifica la vida teològica i la vida social de l'home»,^[21] i així, per exemple, «la persona casta manté la integritat de les forces de vida i d'amor dipositades en ella. Aquesta integritat assegura la unitat de la persona; s'oposa a tot comportament que la lesionaria. No tolera ni la doble vida ni el doble llenguatge (cfr. Mt 5,37)». ^[22] I el mateix val per a les altres virtuts que formen l'existència cristiana. Tota la vida de la nostra Mare la Verge va estar segellada per aquesta unitat de vida; per això, al peu de la Creu, repeteix el *fiat* de l'anunciació.

L'Obra ha nascut i s'estén per servir l'Església i per contribuir en la seva edificació: volem fer present Crist entre els homes. Tot es reconduïx a Jesús: en la nostra tasca d'evangelització ***és de Crist de qui hem de parlar, i no pas de***

nosaltres mateixos.^[23] Així portem les persones cap a Crist, sostinguts pel nostre pla vida, presència amorosa del Déu Un i Tri. *Aquell qui està en mi i jo en ell, dona molt de fruit, perquè sense mi no podeu fer res (Jn 15,5).*

Guillaume Derville

^[1] Cfr. sant Agustí, *Sermó* 341, 1, 1: PL 39, 1493.

^[2] Sant Tomàs d'Aquino, *Comentari sobre l'evangelí de sant Joan* (Cap. 14, lec. 21), a *Liturgia horarum, Lectio* del dissabte de la IX setmana del temps ordinari.

^[3] Benet XVI, Discurs, 21-III-2009.

^[4] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, 75.

[5] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 11.

[6] Sant Josepmaria, *Apunts íntims*, 1160 (16-III-1934), a *ibídem*, 478.

[7] Sant Josepmaria, Carta a Luis de Azúa (5-VIII-1931), citada a J.L. González Gullón, *DYA. La Academia y Residencia en la historia del Opus Dei (1933-1939)*, Rialp, Madrid 2016, 242.

[8] Sant Josepmaria, *Camí*, 267.

[9] Sant Josepmaria, *Carta 9-I-1932*, 84 (cfr. A. Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, volum I, Rialp, Madrid 1997, 318).

[10] *Catecisme de l'Església Catòlica*, 2153.

[11] Concili Vaticà II, *Gaudium et spes*, 43.

[12] Sant Joan Pau II, Enc. *Veritatis splendor* (6-VIII-1993), 26.

[13] Sant Josepmaria, *Carta 24-III-1930*, 1 (citat parcialment a A. Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, volum I, Rialp, Madrid 1997, 299 i P. Berglar, *Opus Dei. Vida y obra del Fundador Josemaría Escrivá de Balaguer*, Rialp, 2a ed., Madrid 1987, 96).

[14] Sant Josepmaria, *Instrucció*, 8-XII-1941, 35.

[15] Sant Josepmaria, *Mientras nos hablaba en camino*, 320 (AGP, biblioteca, P18).

[16] Francesc, Carta apostòlica *Misera et Misericordia* (20-XI-2016), 18.

[17] “Trabajo, santificación del”, a *Diccionario de San Josemaría*, Monte Carmelo - Instituto Histórico San Josemaría Escrivá de Balaguer, Burgos 2013, 1206.

[18] *Ibídem*, 1207.

[19] Sant Joan Pau II, Constitució Apostòlica *Fidei Depositum* per la qual es promulga el Catecisme de l'Església Catòlica, 11-XII-1992.

[20] Cfr. Col·lecta de la Missa de sant Josepmaria.

[21] *Catecisme de l'Església Catòlica*, 2069.

[22] *Catecisme de l'Església Catòlica*, 2338.

[23] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, 163.

Traducció de l'oficina de comunicació de l'Opus Dei a Catalunya